

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából együtt 3 frt.
Művelői soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Bérmertetlen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Városok és községek fogyasztási adójövedelmei.

A képviselőház pénzügyi bizottsága már letárgyalta a községek és városok fogyasztási adójövedelmeinek ideiglenes szabályozásáról rendelkező törvényjavaslatot, mert a törvény érvényessége 3 évre terjed s az általa nyújtott kedvezmények kihasználása a városok és községek háztartására jelentékeny befolyást gyakorol, szükségesnek látjuk a törvényjavaslat rendelkezéseit már most ismertetni, annál inkább, mert a városok és községek, melyek a törvény által nyújtott kedvezményeket igénybe nem veszik, az elvesztett jövedelemre nézve semminemű állami kárpótlásra nem számíthatnak.

A törvényjavaslat ama városok és községek részére, melyek az 1888. évi XXXV. t. cz. 69. §-a alapján az italmérési jövedék tiszta jövedelmében részesednek, 1899. év január 1-től kezdve oly összeget rendel kifizetett, mely az 1895—97. években az illető várost, vagy községet ily részesedés címén megilletett összegek egy évi átlagának megfelel. E kárpótlás tehát azon városok és községek részére fizetendő, melyek az elvesztett italmérési jog után kártalanításban részesültek, s melyekben az állami italmérési jövedék tiszta bevétele többet tesz, mint a mennyi ugyanazon város, illetőleg község után adott összes kártalanítási tőke évi kamatai és tőketörlesztési járulékaire szükséges.

Eltörli a törvényjavaslat a városok és községek azon jogát, hogy az

állami adók tárgyát képező fogyasztási cikkek (bor, hus, cukor és ásványolaj) fogyasztása, vagy bevitele után saját háztartásuk szükségleteinek fedezésére fogyasztási adókat szedhesenek, s így 1899. január 1-től mindennemű ily adók, díjak beszedési joga, úgy ezen adók és díjakra vonatkozó, az egyes községek és városokkal kötött bérleti szerződések minden kártalanítás nélkül megszűnnek.

Ezen általános szabály alól azonban a városok és községek háztartására fontos és előnyös kivételek állapíthatók meg. Ugyanis a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg megengedheti, hogy egyes községek és városok az 1899. január 1-től kezdve bor után az 1887. évi XLVII. t. cz.-hez mellékelt árszabás szerinti borfogyasztási adó 20 százalékat meg nem haladó községi, illetve városi adópótlékot s hus után az ugyanazon t. cz.-hez mellékelt árszabás szerinti adópótlékot, szesz után s a városok és községekben fogyasztott égetett szesz italok és folyadékok után, amennyiben azok alkoholtartalma közvetlenül a százfoku szesz mérővel megállapítható, hektoliter fokonként tíz fillért, ha pedig az alkohol tartalma közvetlenül meg nem állapítható, literenként 8 fillért meg nem haladó községi, illetve városi szeszfogyasztási adópótlékot szedhesenek.

Sőt még e kivételnél is fontosabb s a városok és községek érdekeire nagyobb befolyású azon rendelkezés, mely szerint azon város, amely az 1899. évi január hó 1-je előtt kormányhatósági engedéllyel a fentiek szerint engedélyezhetőnél magasabb

szeszfogyasztási adót szedett be, a belügyminiszternek a pénzügyminiszterrel egyetértőleg megadható engedélye alapján jövőben is az 1899. évi január 1-je előtti tételekben szedheti be a fogyasztási adópótlékot.

Ha valamely törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsú város, a mely az állami borítal adó és husfogyasztási adó beszedési jogát megváltotta, vagy bérbe vette s a pénzügyi közegek által felülvizsgálandó és ellenőrzendő hiteles számadatokkal beigazolja, hogy a fent említett adók beszedési jogát helyesen és törvényesen gyakorolta, mégis a részükre engedélyezett bor, hus és szeszfogyasztási adópótlékokból kevesebb jövedelme van, mint a milyen az 1895. 1896. 1897. évek valamelyikében az állami italfogyasztási és italmérési adó beszerzési jogának megváltásából, vagy bérletéből, s az állami adók tárgyát képező fogyasztási cikkek után akkor szedett városi fogyasztási adókból, beviteli díjakból összesen volt: akkor mindaddig, míg a községek és városok pénzügyi törvényhozási uton rendeztetni nem fognak, az illető város a m. kir. államkincstárból méltányos segélyezésben részesítendő, a mely segélyezés összege azonban a fentebb említett értékben a város által élvezett legmagasabb bevétel összegét meg nem haladhatja. E segélyezés a városok pénzügyeinek rendezése alkalmával kártalanítás tárgyát nem fogja képezni.

Azon községek, vagy városok, melyek a borítal adó és husfogyasztási adó beszedési jogát megváltották, az államkincstár terhére beszedési jutalékban részesülnek, mely 1000 ko-

rona megváltási összeg után tíz százalékban, 1000 koronán felüli megváltási átalányösszege után mindig 1000 koronányi részösszeg után szintén tíz százalékban, az azonfelüli részösszeg után pedig öt százalékban állapíttatik meg, de egyes községre, vagy városra nézve e jutalék 8000 koronát meg nem haladhat.

Amennyiben az állami borítal adó és husfogyasztási adó beszedési joga valamely város, vagy községben bérbe adatik, a község vagy város által szedhető bor és husfogyasztási adópótlék beszedési joga is az állami adókkal együttesen adható bérbe s a község kérelme folytán a szeszfogyasztási adópótlék beszedési joga is a borítal és husfogyasztási adókkal együttesen adható bérbe. Az adóbérlő városok a bérlet tárgyát képező adókat albérlésbe csakis nyilvános árverés útján adhatják.

A bor, hus- és szeszfogyasztási adópótlékok fedezésére vonatkozó határozmányok a városok és községek által szabályrendeletben állapítandók meg, a szabályrendelet a bel- és pénzügyminiszter által jóváhagyandó s a szabályrendeletbe az eljáró közegekre s az adópótlékok megrövidítése miatt indítandó büntető eljárásra s az eljáró hatóságokra kiterjeszthetők azon határozmányok, melyek a borítal adó és a husfogyasztási adó tekintetében fennállanak.

A kivonatosan ismertetett javaslat határozmányai tehát csak fakultative engedik meg a fogyasztási adópótlékok alkalmazását, azzal a városok és községek szabad belátásuk szerint élhetnek, megengedi pedig azért, hogy a városok és községek az eddig sze-

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Újult levél*

L—r I—n—hoz, a magyar muzsa nemes pártfogójához!

Lantom szerény kis hangocskáit
Tehozzád én mind idáig
Felelmem nem merém!

De hogy most egy költőtársam
Utát tört, e szent varázsban
Legyen hát meg a remény!

Ki-besegítél négy havon át
S Somlyóra vitt szamaracsakád,
Hogyha éppen nem volt ló,

És vigasztaltál búban, bajban,
Nyujtván erőt borban, sajtban,
Hallgasd meg dalom — ó!

* Nagy elismeréssel adózunk minden adott alkalommal az irodalom pártolójának, — s éppen ez legyen méltóságunk, hogy L. I. urhoz ilyen közel egymásutánban közlünk poétás leveleket. De hát attól tartva, hogy neszt vesszik a dolognak s majd sort fognak a közel nagy számban vívzó vers és prózák közt és a jólelkű maece-nást a tél közeledtével még tűzfáért is megtalálják verselni, — pedig az csak ráfogás, hogy valamelyiknek még azt is ígért volna: kijelent-jük, hogy ilyes leveleket jövőre nem közlünk.
Szerk

Érzem, hogy erőm fogy már egyre,
Nincs már kedvem dalra, versre,
S halvány lesz énekm,

Rimeim im' elsatnyulnak,
Nincs csengése a rythmusnak ...
Adj erőt énnekem!

Mi kell egy költőnek fejébe,
Hogy tapsoljanak versére:
Az égi spiritusz!

És orvosságot adni erre,
Hangot dalra, szerelemre,
Nekem már csak Te tudsz!

Ital nélkül nincs víg asztal ó,
Ez a dal sem vigasztaló,
Polytatni ne kívánd,

Ha óhajtasz még látni dalban,
Küldj hamar még a napokban —
Kis hordó pálinkát.

K. S. F.

Almanach 1899-re.*

Villanyos időmérőket szerkesztenek manap a mechanikusok és a régi becsületes homokóra, amelynek pergése szerint kényelemmel morzolták le hajdaná-

* Almanach az 1899. évre. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár XIV. évfolyam IV—V. kötete. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkótésben 1 frt.

ban eleink az ő napjaikat, ma már csak egy-néhány konyhában található, ahol tojást főznek lágyra, félkeményre, keményre a kis homokos szerszám utmutatása szerint. Minő szomorú degradálás! Egykoron nagy tudomány csillagvizsgálók nézték a homokóra szerint a csillagok járását és jövendőlték belőle háborut, sáskajarást, fejedelmi gyerekek szerencsáját. Proféta-famulus volt a kis homokóra, az ő segítségével állították össze a régi kalendáriumok „százesztendő jövendőmondói” az esztendő sorsát.

Vége lett a csöpp kis szerszám hite-lének, mert ime villám hajtja a modern órát. Szinte gyorsabban pereg miatta az idő. Ki érne rá sebes futama közepette a jövendőre gondolni. Eljűk hamar a jelent, a színes, élvezetes, hozzánk nőtt jelent. Csak az a miénk, ami velünk, mellettünk, körülöttünk van. Hamar eldobjuk a régi divatu nagy kéklapos kalendáriumot, az olyan szörnyen naív az ő piros nyomású holdjaival, rákjaival, nagyszakállu, baglyoktól körülült profétájával. Minő más a modern kalendárium!

A ki kíváncsi rá: ime itt az Almanach, a fürge, előkelő, századvégi időmérő. Ez ugyan nem mondja meg, hogy a repezére tessék ezidén vigyázni a légy miatt, avagy hogy denevért szíveskedjenek kiszögezni a pajta kapujára. Ez az ilyen elavult mesebeszédében egy finom mosolyal surran el, kézen fog minket s odavezet az emberek közé, mondván:

Nézzétek feleim, mik vagyunk, szép, művészi formában tekintsetek meg

egy kicsit, hogy mint pezseg körülöttetek az élet és hogy ez az élet minő furcsa, vagy szomorú, vidám és bolond, avagy tragikus, megható, könycsafaró változatokban mozgatja az emberkéket, a kicsiny és a nagy szíveket. A százeves jövendőmondó helyébe a modern íróművész jött. Ifjú szívével s bölcs eszével kiszed mindent az életből, ami titeket gyönyörköd-tet és meghat, szép, színes tükröt ad, eleven, mozgó alakokkal. Üdüljete föl ismét egy egész esztendőre.

Mikszáth Kálmán meg Singer és és Wolfnerék szedték össze ebbe a modern Almanachba a modern horoszkópiumokat. Csupa szépség ez a gyűjtemény, nem csoda, hisz minden kitűnő magyar író munkája egybe van gyűjtve ebben a szép könyvben, amely most díszes vászonkötésben ékeskedik a kirakatokban s amit mindenki egy szál forintért magához válthat. Az Almanach talpig modern szerszáma lévén az időmérésnek, a kalendáriumot megtoldja egy pár száz oldalal, adván ott olyan nevezetes férfiak és tollforgató urihölgyek legszebb munkáit, amik hűbben mutatják be ezt a mi időnket minden kalendáriumnál. Ime: Jókai Mór, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Thury Zoltán, Gárdonyi, Sipulusz, Szomaházy István és Szikra, Pekár meg Bársony, Lőrinczy György és Benedek Elek, Szabóné Nogáll Janka, Lengyel Laura, végesvéig pedig maga a szerkesztő, Mikszáth Kálmán ellátnak titeket egy évre olyan olvasnivalóval, a minél válogatottabb dolgokat nem kereshettek a magyar literatúrában. Most, hogy újra

dett fogyasztási adókból élvezett jövedelemtől teljesen meg ne fossztassanak, s lehetővé válják a községi háztartás e jövedelmi forrásainak megmentése.

Azért a városok és községek vezetőinek már eleve gondoskodásuk tárgyát kell, hogy képezze a javaslatban nyújtott jogok kihasználása érdekében szükséges előzetes intézkedések megtétele, nehogy a különben is magas községi egyenes adók emelése válják szükségessé a fogyasztási adók előző jövedelmeinek pótlására.

—a. —a.

Gazdasági közlemények.

A szántóföld trágyaszükségletének felismerése.

Vannak bizonyos jelek, melyekből elemzések és trágyázási kísérletek nélkül is következtethetünk a talaj trágya igényeire. Így támpontokat nyújt e tekintetben a magnak a szalmatermeléshez való aránya; ha jó szalmatermés dacára a szemertermés nem kielégítő, akkor nagy valószínűséggel mondhatjuk, hogy a talaj foszforsavban szenved szükségét. Ha hosszú fodros levelek képződnek, s ha a szalma vastagságához képest tulhosszu, akkor a talaj többnyire meszet kíván. A talajban levő mésztől a termékek zömökebbek lesznek, különben a mésztől inkább a szár, mint a levélképződésre van hatással. A sárgászöld színű, végükön vöröses levelek nitrogén hiányt mutatnak, ez esetben a levelek aránylag nagyok lesznek, azért dül meg könnyen az ilyen gabona.

A talajon lelhető gyomok is utmutatással szolgálnak e tekintetben. Az olyan talajok, hol sok sóska terem, rendszerint kevés meszet tartalmaznak. Az ökörszem aranyvirág (*Chrysanthemum Leucanthemum*) szintén a mészben való szegénységet mutatja s meszesítés és márgázás után elpusztulnak. Ott, hol ludhur, tyukhur, tikszem, (alsine, stellaria, anagallis) lelhetők, bőven kell lenni nitrogénnek, főleg az esetben, ha ezek buján fejlődnek. Madárhur (*Cerastium*), daravirág (*Drabaverna*) a talaj nitrogénben való szegénységét mutatják. Csalántólék jelenlétéből a talaj bőséges salétrom tartalmára következtethetünk.

A talaj trágyaszükségletének megállapításánál ezideig nem voltak elég te-

kintettel a talaj nedvességi állapotára. Az ez irányban tett vizsgálódások Dr. R. Heinrich tanárt azon meggyőződésre vezették, hogy a nedvességet tartó talajok ritkán szenvednek hiányt nitrogénben, s minél szárazabb a talaj, annál jobban kívánja a nitrogéntrágyát. A friss, nyirkos talajon a levelek tulfejlődnek, az arány a szem és szalma között nem kedvező, a száraz talajon ellenkezőleg a viszony az 1:1-hez közeledik. Száraz talaj, hacsak nem segítünk rajta, humuszban fog szükködni, a nyirkosabb talajban a humusz szaporodik, s ezzel a nitrogén tartalom is. Nedves időjárással a szalmatermés szaporodik, száraz időjárás esetén csökken. A nitrogéntrágya, mely normális években éppen elegendő, nyirkos években túlbő és megdülést okoz. Köztudomás szerint a nehéz agyagtalajba erősebb foszfor- és gyengébb nitrogéntrágyára, száraz talajon inkább erősebb nitrogéntrágyára van szükség.

Különfélék.

— Óváczió a főispánnak. Szilágyvármegye törvényhatósága f. hó 15-én Zilahon, a vármegyeház dísztermében közgyűlést tartott. Ez alkalmat megragadta a vármegye közönsége, hogy hadadi báró Wesselényi Miklóst, vármegyénk közszeretben álló főispánját főispánságának tíz éves évfordulója és a Lipót-rend lovagkeresztjével való kitüntetésé alkalmából óvácziókban részesítse. A mint a főispán — ősi szokás szerint küldöttség által a közgyűlésbe meghívván, — a terembe lépett, a jelenlevő nagy számú bizottsági tagok felállottak és szünni nem akaró, s minduntalan meg-megújuló éljenzéssel fogadták. Az éljenzés lecsillapultával felemelkedett Sánta Dezső tasnádi birtokos, ügyvéd, megyebizottsági tag és szépen átgondolt beszédben méltatta a főispánnak tíz éves sikerében gazdag működését. Különösen kiemelte azt, hogy az ő közszeretben és tiszteletben álló személyének; mindig lelkiismeretes, pártatlan és tapintatos vezetésének lehet kiáltékeppen tulajdonítani, hogy a közgyűlés termében e tíz év alatt soha személyi, politikai, vagy egyéb pártharcok fel nem merültek és a nemzetiségi és politikai tekintetből annyira különböző elemek mindannyian a legjobb egyetértésben, békességben munkálkodtak közre a vármegye ügyeinek elintézésében, a haza javára. Az ő tapintatos, s ha a szükség kívánta, erélyes vezetésének tulajdonítható az is, hogy mára Szilágyvármegye közigazgatása az országban oly jó hírnek örvendő és az első köztölt foglal helyet.

Végül reményét fejezte ki a szónok, hogy a vármegye élén a szeretett főispán még sokáig fogja aratni eddig is oly gazdag sikereit. A főispán a szónok beszédére a töle megszokott ékes szavakban válaszolt és a figyelemért meghatóttan mondott köszönetet. (Az elmondott beszédekert lapunk jövő számában egész terjedelmében közölni fogjuk. Szerk.) A közgyűlés után a főispánnál a vármegyei központi és járási tisztviselők dr. Kaizler György alispán vezetésével alatt tisztelegtek. Itten az alispán volt a szónok, ki meleg szavakkal ecsetelte azt a ragaszkodást, szeretetet, melylyel a vármegye közigazgatási tisztviselői csüggenek a főispán személyén, a kinek igazságos, atyai jószágra valló vezetése felelteti a közigazgatási tisztviselőkkel mostoha sorsukat; — a királyi Felség által ez alkalomból nyújtott kitüntetés tehát az igazi érdem jutalmazása volt s a tisztviselői kar boldognak érzi magát, hogy ily vezetés alatt szolgálhatja a vármegyét, ki előtt a nagy ösök fényes példája áll és ki azokhoz méltó minden tettében, érzésében. A főispán meleg szavakkal köszönt meg a tisztviselői kar figyelmét, a közel állókkal kezet fogott s ezzel a tisztelegés véget ért. A főispán kifejezett óhajátára más hatóságoknak, testületeknek, stb. tisztelegése elmaradt. Elmondhatjuk, hogy a mennyire hasznos és sikeresben gazdag volt a főispán tíz éves működése a vármegyei élet minden terén, éppen olyan zajtalan volt a tíz éves jubileum megünneplése. Éppen eme szerény kitérés minden ünnepeletetés előtt, jellemzi legjobban főispánunknak tartalmas és benső értékét úgyis mint embernek, úgy is mint a vármegyei élet nagynevű vezérének.

— A hivatalos lapból. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Ujlakuss Dezső zilahi kir. járásbírósi albirót a debreczeni kir. ítélőtáblához tanácsjegyzővé rendelte be.

— Végtagyalás. Érdekes bűnügyi végtagyalás folyt le f. hó 14-én a zilahi kir. törvényszék előtt. Egy nyelvis kémeri menyecske, Szöllősi Erzsé, férjezett Lőrincz Imréné azért került a vádlottak padjára, mert a sz.-somlyói kir. járásbírósi előtt Kólya Dániellel szemben folyó perében az az gyanusította Kólyát, hogy az eljáró járásbíró megvesztegette volna. Vádlott nem mondta ugyan ki világosan, csak olyas kifejezésekkel élt a tárgyaló bíró előtt, hogy látja már ő, hogy eljártak itt már ő előtte a dolog útját s látja ő, hogy nem lesz neki itt igaza, mert el van ez már igazítva. A községházánál meg éppen arra vetemedett, hogy azzal gyanusította Kólyát, hogy elkenete Somlyón a járásbíróval a tengelyt. Vincze Albert védőügyvéd váltig bizonyította volna, hogy eme kifejezések nem vonatkoztak az eljáró bíróra, de a bűnügyi

törvényszék Hiry Ferencz kir. táblai bíró elnöklése alatt más nézetben volt és vádlottat a nyilvános rúgalmazásban vétkeinek találta s ezért öt nyolcz napi fogházra, 10 frt pénzbírságra, Kólya részére 30 frt kártérítésre s az eljárási költségek hordozására ítélte. Vádlott a büntetés alól felmentést vett, a kir. ügyész pedig a büntetés fölemelése iránt felebbezést jelentetett be. — Ugyanaz nap mondott ítéletet a törvényszék az annyi betöréses lopással vádolt Somlyói felett is, akit két évig tartó fogházra ítél, az orgazdák Bíró Pál hat havi, ennek feleisége meg három havi fogházra lettek marasztalva.

— Elvi jelentőségű határozat. A városok és községek által a kincstártól megváltott borítaladó és huszfogyasztási adókat albére adni nem szabad. — Ha azonban a városok és községek nem megváltási, hanem bérleti szerződést kötöttek a kincstárral, ez esetben albére adhatják ez adókat, de csakis nyilvános árverés után. A m. kir. pénzügyminiszter f. évi október hó 30-án 93277. szám alatt kelt körrendelete, valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz (kivéve a fumej). A borítal- és huszfogyasztási adónak folyamatban levő közbeszerzési biztosítása alkalmából észleltem, hogy egyes városok és községek oly nyilvánvaló céllal bocsátkoztak a borítal- és huszfogyasztási adóbeszerzési jogának megváltására, hogy a megváltás után átvett adóbeszerzési jogot nem veszik házi kezelésbe, hanem azt, a fennálló tilalom ellenére, albéreltbe adják. Minthogy megváltás esetében az adóbeszerzési jognak hasznbérbe adása, ugy a bor- és huszfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 112. §-a, mint a megváltási szerződés 18. pontja értelmében szigorúan tilva van, utasítom a pénzügyigazgatóságokat, hogy e rendeletem vétele után a kerületében létező törvényhatósági és rendezett tanácsú városokat közvetlenül, a nagy- és kiaközöskéket ellenben a főszolgabírók útján, a fennálló tilalomról rögtön értesítsék azzal a nyomatékos figyelmeztetéssel, hogy megváltás esetében az adóbeszerzési jog albéreltbe adását, illetve más mint házi kezelés útján való hasznosítását, annyival is inkább mellőzzék, mert tilos albérelt esetében a megváltási szerződés 9., illetőleg 18. pontjai alatt meghatározott következményeknek teszik ki magukat. Ez alkalomból arra is figyelemtetendő az összes városok és községek, hogy ha a borítal- és huszfogyasztási adóbeszerzési jogát megváltás helyett hasznbérbe veszik, ez esetben az albérelt útján való értékesítés megvan ugyan engedve; a megengedett albérebeadás azonban a fennebb említett következmények terhe alatt mindenkor és kizárólag csakis nyilvános árverés útján történhetik.

— Hűlyék menháza. Magyarországha a legutolsó népszámlálás adatai szerint 15.894

vedlik egyet az esztendő, pontosan be-
köszönt ez a becses és finom könyv a
magyar család tűzhelyénél és bebocsát-
tatást kér. Hol nem fogadnák szívesen,
amikor olyan diszkrét és előkelő, olyan
finom és olyan derék régi ösmérős?

A névjegyet leteszi, olvassátok el.
Ez a névjegy valamivel nagyobb a ren-
desnél, temérdek sor van rá nyomtatva.
Ugy hívják közönséges nyelven, hogy
előszó, ered pedig Mikszáth Kálmán
mesteri tollából. Leteszi ezt a bő és elő-
kelő névjegyet, olvassátok el:

ELŐSZÓ

az 1899. évi „MIKSZÁTH-ALMANACH”-hoz

Ferencz József mint elbeszélő.

Zsófia főherceggasszonyt, felséges kirá-
lyunk anyját, balul ítélték meg apáink,
tartván őt a magyarok ellenségének. Le-
het talán, hogy a későbbi események
azzá tették, de tény, hogy már 1844-ben
ő sürgette, hogy a kis Ferencz főherceg
(trónraléptéig királyunk csak a Ferencz
nevet használta) tanulja meg a magyar
nyelvet. Az anyai lélek proféta. Talán
megsejtette, hogy a fia trónra jutván,
inkább lesz egykor magyar király, mint
osztrák császár. Tanítójaul csakhamar
tiszteendő Kiss János udvai káplán sze-
meltetett ki.

A szittya idioma nehéz kenyér, lassan
ment a munka, de a fiatal, nyulánk fő-
herceg rendkívül szorgalmas volt s
példabeszédes jellemvonása, a nagy köte-
lességérzet, már mutatkozni kezdett. Két
év alatt behatolt a pogány misztériu-
mokba és 1846-ban már önálló magyar
dolgozatokat írt az elbeszélő genében,
melyeknek impurumját ereklék gyanánt
örizgette fiókjában Kiss János. S ez a
fiók csak ritka kedves vendége előtt
nyílt meg, akinek eldicsekedte:
— Itt vannak az én kincseim.

Magok a letisztázott füzetek pedig
Bécsben, a családi levéltárban vannak
emlékül elhelyezve, a II. József és I.
Ferencz írkái és tanszeri mellett.

Ferencz József, vagy Ferencz főher-
ceg, ahogy dolgozatait aláírta, két krónika-
szerű tárgyat dolgozott fel: „Mátyás
király, vagy a czinkotai itczé” és „Miksa
császár Mainzban.”

Olvastam mindkettőt, valóságosan
fölbabzsolva szememmel a királynak, már
akkor kaligrafikus gyöngybetűit. Igyekez-
tem betekinteni gondolataiba, érzéseibe s
előttem állott az egész kép a multból, az
írás fölé hajlott szöske fej, a szelid kék
szemekben merengéssel, világverő Mátyás
régí dicsőségén, régi kalandjain

A főtisztelendő ur veres tintával ja-
vitott itt-ott a szövegben, — néhol ő is
rosszul. Felvidéki ember lévén, körül-
belül úgy néz ki a dolog, mintha például
Matuska Péter tanítana egy főherceget
magyar nyelvre. De a nagy igyekezet
és siker felismerhetetlen, mert a fenséges
növendék immár folyékonyan beszéli el
a híres czinkotai kántor furfangos ötle-
teit. Igaz, hogy hibákat is ejt. Hogy nel
Ezek a szerencsétlen magyar ígék! A
kitanulhatatlan hajtogatásuk! Az állha-
tatlan „meg,” mely mint egy kis kutya,
hol előtte, hol utána szalad az ígének.
Hát még a határozatlan és határozott
mód! Hát az a sok dupla t meg l. És
azt örökké eltalálni, hova tegyen az em-
ber belőlük kettőt és hol elég egy is!

De az eredmény mégis meglepő. Két
év mulva Ferencz főherceg nemcsak be-
széli, hanem már elbeszéli tud s néhol
egy-egy népies szót is elejt.

Érdekes ez 1846-ban. Még Petőfinek
is szemére vetik ebben az időben a pórias
szavakat s Ferencz József már használja.
Azzal kezdí beszélykét: „A czinkotai
egy nap átbálgott Czinkotáról
Budára, hogy Mátyás királytól valamely
kedvezményeket szorítsa ki a hely-

ségnek, mely másfél órát fekszik Budá-
tól.” Ime egy mondatban két népies szó,
a miktől még fázna az akkori írástudók
a Petroseovich, Hováth Lázárok és
Vachottok. De a tisztelendő Kiss János
nyilván nem félt s úgy adta elő a nyel-
vet, ahogy ő összeszedte a könyvekből,
meg a néptől vegyesen. Nem volt egé-
szén jártas a nyelvben, azért tanította
jobban. Vagy az is meglehet, hogy a
népies szavakat Palatinus Pistától szedte
fel a tanulókony főherceget.

Az előadás a két dolgozatban elég
ügyes, a forma tömör és kerekded, van
érzéke a főhercegnek az iránt, mi a lé-
nyeges s abból nem is marad el semmi,
viszont nincs semmi fölösleges sem. A
két történet úgy van elmondva, hogy
semmi se hibázik és semmi se rontja
vagy zavarja az értelmet, hanem az élénk-
ségnek, a fordulatoságnak nincs nyoma,
az egyéniség nem látszik még mikros-
kopon se. Könnyű lett volna megjósolni,
hogy az előkelő növendékből soha se
lesz nagy elbeszélő. Aminthogy nem is
lett. De lett belőle nagy király. És az
is csak valamelyes eredmény.

Örölnék, ha e kis közlemény vala-
milyen módon feljutna a királyig. Édes
mosoly ragyogná be az arcját, hogy
az ötvenkét éves homályból hirtelen eleje
toppan a tanuló-szoba a tisztelendő Kiss
János jámbor alakjával. Eszébe szökkenne
sok nagy gondjai fölé a szép rococo tör-
tenetke a találós kérdéseket föladó király-
ról. Mikor még az volt a legnagyobb
gondja. Aztán, úgy képzelem, sok min-
den együtt hasadna ki az emlékezés he-
gyéből ezzel a pensemál. Olyan is, ami
előtte volt, olyan is, ami utána jött.

Ez a kis adoma volt talán az első
lépése hozzánk. Nem is tudott róla, még-
is az lehetett. A tárgy igaz, hogy igény-
telen, egy nagy itczéről Czinkotát és egy
királyról, akit a kántor fölülmul elmés-
ségben. A tisztelendő ur nyilván csak
olyan közömbös dolognál marad, a me-

lyekben nincsen tendentia, se ide, se oda.
De az isten áldja meg ezért is. Hátha
mégis ezekből hullt a finom lélekbe az a
mag, mely Ferencz Józsefet szinte Mátyás-
hoz hasonló királyává tette a magyarok-
nak? Ki tudná azt, mi miből támad?
Hiszen a mi fiaink is rendszerint a
Mátyás legendákból szívják magokba a
magyar érzés mézét.

Az első történet meg azért is érde-
kes, mert a leendő magyar király nem
ugy írja meg a Mátyás-adomát, ahogy a
mi krónikánkban van. Mátyás király
nálunk ezt a három kérdést adja fel:

Hol kél föl a nap?

Hol van a világ közepe?

Mit gondol a király?

Fölséges urunk fiatalkori elbeszélésé-
ben ellenben marad az első és utolsó
kérdés, de a középső módosul. Mátyás
ugyanis azt parancsolja a czinkotai pap-
nak, illetve kántornak, a ki incognitóban
helyettesítette:

— Nyuazza meg a követ!

Mire azt feleli Czinkota agyafurt
mestere:

— Nagyon szívesen, de előbb vétesse
a vérét fölséged.

Nagyobb baj van a másik történettel.
Mert ebben már nemzeti sérelem is elő-
fordul. „A Miksa császár Mainzban” című
történet semmi egyéb, mint a Mátyás és
Holubár ismeretes históriája.

Miksa császár ugyanis Mainzban mu-
lat, ahol a német nemesség környezi és
ünnepli. Odavetődik azonban (a király
saját magyar szavai) egy Brizé nevű
francia lovag, aki három napon át szí-
dalmazta a németeket és hadi fegyvereik
dicsőségét, mondván:

— Álljatok hát ki ellenem, ha olyan
vitézek vagytok!

És senki sem akad, aki a garázdál-
kodó nagyszájú Brizét megfenyítse, vagy
vele szembeállni merjen, midőn végre
harmadnapon eljön az a bizonyos leere-
zett sisakrostélyos levente, aki megvi-
tele és legyőzi. A felkesült tömeg előtt

hülye egyén él s ezek számára egyetlen állami intézet áll fenn, amelybe csak gyerekeket helyeznek el. A felröttek szakzerű áposásáról és foglalkoztatásáról mindez ideig nem történt gondoskodás, ezek a község részei maradnak a bárha látszólag ártalmatlanok, sohasem biztos senki sem, hogy egy ilyen szerencsétlen felizgult pillanatában nem öt fogja-e életveszélyesen megsebesíteni. Ez történt nem régen, amidőn egy ilyen felizgatott szerencsétlen a gyanútlanul haladó községi bírót szurta le egy konyhakéssel. Ezeknek a szerencsétleneknek csak zárt intézetekben van helyük, ahol gondos ápolásban van részük s ahol megfelelő foglalkozással telik el az idejük. Ilyen intézetet létesített a „Szeretet” országos egyesület, — mely hazánk fenkölt lelki herezegprimásának, Vaszary Kolosnak védnöksége alatt alakult meg s amelynek elnökei gróf Batthyány Gézáé és Rakovszky István — Budán a legegészségesebb helyen, amely intézet deczember hóban nyílik meg. Ez intézetben 600, 400 és 250 frt évi díjért fogadnak el ápolásra 10 éven felüli korban levő mindkét nembeli hülye egyéneket, azonkívül vannak ingyenes helyek is, vagyontalan hülyék számára. Jelentkezni lehet Seherer István egyesületi titkárnál (Budapest, VIII. Sándor-utca 38. sz. a.), aki a szükséges utbaigazítást s bővebb felvilágosítást bárkinek megadja.

— **Visszaélés történik** ma minden téren. Így a birneves Katzer József czég, József főnerczeg udvari szállítója már gyakran tapasztalta, hogy több szabó és konfekció-kereskedő szücsárúkat Katzer készítményei gyanánt árusítják. Hogy Katzer a további megtevesztésnek elejét vegye, figyelmezteti a közönséget, hogy valamennyi műterméből kikérülő árucímeképevel van ellátva s a mely áruból ez hiányzik, az nem tőle származik. A szücsárúk ma nagyobb hamisítással készülnek, mint az aranyneműek, s így nagyon megokolt Katzer figyelmeztetése, mert csak az ilyen nagy czég nyújt elegendő garanciát arra nézve, hogy valódi szőrmeárut kap a vevő.

— **Kérelem.** Mindazon barátaimat, ismerőseimet s jóindulatu honfitársaimat, a kik „A magyar nemzet pusztulása” (oláhosítás miatt) ezimű művemre vonatkozólag tőlem „Előfizetési leveket” elfogadni szivesek voltak — felkérem: juttassák vissza hozzám legkésőbb deczember hó 15-ig ezen leveket, tekintet nélkül arra, hogy sikerült-e előfizetőket gyűjteni, vagy sem, — hogy a megrendelt könyveket szétküldhessem. Debreczen, 1898. november hó. Hazafias üdvözléssel: dr. Király Péter. (Szent-Anna-u. 5. sz.)

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi november 9-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelési Értesítő”-ben az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyé-

ről következő hivatalos adatokat közli: Lép-fene: Monó 2 u., összesen 1 község, 2 udv. — Ragados száj- és körömfájás: Bödsházal udv., Egerhát 3 udv., Ér-Mindszent 2 u., Menyő 10 u., Sz.-Kis-Goraszló 3 u., Vármező 1 u. összesen 6 község 20 udvar. — Himlő: Ördögkut 11 u. — Rühkór: Czigányi 1 u., Illésháza 5 udv., Vártelek 2 udv., Zilah 1 u., összesen 4 község 9 udvar. — Sertésvész: Bodja 1 u., Bogdánd 1 u., Érkisfalu 1 u., Szamos-Ujlak 1 u., Szilágy-Cseh 1 u., Sz.-Szeg 1 udv., összesen 6 község.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét** Huszty Zoltán nagy-károlyi jóhirű fényképész mai számunkban közölt hirdetésére. Legközelebbi átrándulása f. hó 20. és 21-én lesz.

— **A gazdaközönség** sokszor meg van akadva a miatt, hogy terményeire nincs elég versenyző vevő s így kénytelen áruját az éppen kézügybe eső legelső jelentkezőnek eladni. Most, hogy a heremag vásárlás élenkebb lendületet vett, felhívjuk olvasóink figyelmét Radwanner és Rónai czégre, Budapest, V., Földő-utca 4. szám, mely, mint a Schmidt J. C. német cs. és kir. udv. szállító erfurti czég magyarországi vezérképviselője, löher- és luczernamagot s más gazdasági olajmagvakat vásárol.

— **Rézgálic fogyasztás Magyarországon.** Közudomású dolog, hogy a peronopora, vagyis a szőlőpenész óriási károkat okozott s okoz ma is országszerte. Szőlőinknek határozottan pusztítóbb betegsége a filloxeránál s ha nem volna rézgálic, e betegség kipusztította volna már a szőlőt a föld kerekességéről. Szerencsére a rézgálicban hatalmas védőszert fedeztünk fel e baj ellen s rézgálic oldattal permetezést használja is ma minden intelligens szőlőgazda. Míg ezelőtt 10 évvel csak 100 wagon rézgálic fogyott el egész Magyarországon, addig a múlt évben csupán külföldről 47,300 métermázsa hozatott be az országba, legnagyobb részét Fiumén keresztül Amerikából és pedig elég drága áron, többnyire gyengébb minőségű. Tehát ezen a czimen is jelentékeny összeggel adózunk a külföldnek, ahelyett, hogy igyekeznünk ezen szükségletünket az ország belsejébe előállítani.

— **Foulard-selyem 65 krtól** 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatósabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcban két-szeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **A legrégibb magyar élelzet,** az „Üstökös”, az igazi magyar humor egyetlen képviselőjét, melegen ajánljuk mindenkinek. Minden párttól független politikai satirája, karrikaturái, krónikás adomái stb. méltán az első helyet biztosítják neki a magyar élelzet-irodalomban. Előfizetési ára negyedévre 2 frt, mely egyszerűen az „Üstökös”-nek Budapesten címzendő.

— **Új zeneművek.** Rózsavölgyi és társa Kéri Gyulától, az ismert nevű dal-költőtől ismét három új dal jelent meg. A dalkedvelő közönség kétségkívül épp oly rokonszenvvel fogja fogadni. Kérnyek ez újabb három dalát, mint a többiekét, melyeket országszerte kedvelnek és dalolnak. A három új dal közül főképp az első lép meg fülbemászó szép melódiájával. E dal szövege így hangzik:

Költözik a gólya, fecske
Napunyugatról délkeletre;
Hull a levél, rózsá levél
Viszi a szél messze, messze...
Ugy elszorul az én szívem
Szép tavaszát siratja:
Isten veled fecskemadár
Isten veled gólyamadár,
Nem látjuk mi már egymást tavaszra.

A három dal: 1) Költözik a gólya fecske, 2) Nem szabad a menyecskékre nevetni, 3) Egy cseresnye, két cseresnye három meggy... 75 krtért megrendelhető Rózsavölgyi és Társa cs. és kir. udvari zenemű nagykereskedésénél Budapesten, Kristóftér 3. szám. Ugyanott megjellett Tarnay Alajos legújabb zeneműve, a Nász Gavotte zongorára Horánszky Lajosné szül. Schwartzner Pálma uraszonynak ajánlva. Az izlésesen kiállított zenemű rendkívül dallamos, kidolgozása szubtilis és finom. Ára 1 korona 40 fillér. Chapua Eduardótól egy „Chitarata” című igen fülbemászó olasz Serenadot kapunk, melábus hangulata igen melegen hat a kedélyre. Ára 1 korona. A Rózsavölgyi és társa czég Magyar dalok és népdalok

gyűjteményének IV. folyamából a 11., 12., 13., 14. szám jelent meg, mely mindegyike egy kedvelt magyar népdalt tartalmaz. A czímek a következők: 11) Szomoruan szól a harang, 12) Hortobágyi korosmárosné, 13) Beteg vagyok fáj a szívem, 14) Titkon sírok barna kis lány. Két dal arra egy füzetben 1 korona. A felsorolt újdonságokat minden zenebarátnak igen melegen ajánljuk.

Közönség köréből*).

Skandalum egy állomáson.

E hó 10-én történt. A sarmasági vasuti állomáson várakoztunk sokan a N.-Károly felől jövő vonatra. Az idő lassan mult a várakozásban. Ekkor a szerencsés véletlen olyan jelenetben részesített, mely a maga megbotránkoztató mivoltával figyelmünket lekötötte. Valami Zilbermann S. nevű sarmasági zsidó korosmáros rontott neki szörnyű dühösen egyik sz.-somlyói hitsorsosának és mialatt dühös káromkodások közben a legcsmányabb szavakat kiabálta feléje. — megveréssel és poffal fenyegette. Valami geszt különbözet lehetett köztük. Ez történt künn a perironon és tartott jó 10 percig — mely megbotránkozására sok ott várakozó ur nőnek és férfinak. Ha a minden tekintetben korrekt állomásfőnök ur nem lett volna sok és sürgős dolgaival másfelé elfoglalva és tanuja lesz vala e jelenetnek, — bizonyára elégtételt adott volna azonnal a megbotránkozott közönségnek. Így — mert ő ott jelen nem lehetett, csak figyelmébe ajánljuk az állomásfőnök urnak ezt a jeles uraságot, mint olyan embert, kit jó lesz az utasok nyugalma érdekének megóvása szempontjából — az állomáson zsendárokkal is szemmel tartatni.

Több somlyói utas.

*) Az e rovatban közlötöket díjtalanul közöljük; de a felelősség a beküldőt terheli.

Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

6580 — 1898. kig. szám.

Árverési hirdetmény.

Zilah szab. kir. város képviselő-testületének 232 — 898. szám alatt kelt határozata folytán, a város javadalmát képező **vásárvám, kövezetvám és barom-állás** helynek bérlet útján leendő értékesítése végett, újabb árverés rendeltetvén el; ezen újabb árverésére a folyó 1898. év november 24-ik napjának d. e. 9 órája a polgármesteri hivatal irodái helyiségébe tüzetik ki.

A bérlet az 1899. évi január hó 1. napján veszi kezdetét és tart három egymásután következő évre, vagyis 1901. év deczember hó 31. napjáig.

Kikiáltási ár 7900 frt, árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz gyanánt az árverező bizottság elnökéhez készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban letenni.

Az árverezési feltételek és piaci díjszabályzatok a polgármesteri irodában, a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Zilah 1898. november hó 7-én.

Péntek Farkas,

1 — 2

polgármester.

9127 — 898. P. sz.

Hirdetmény.

A zilahi kir. törvényszék által közhírré tétetik, hogy a Tasnád község baromvásár terének kibővítése czéljából kisajátítás alá vett területek és pedig a tasnádi 118/a, 118/b, 116, 117, 115, 114. hrsz. ingatlanok bizonyos részére nézve a kártalanítási eljárás elrendeltetvén, foganatosítására Tasnád községében a kir. járásbíróság helyiségébe 1898. évi november hó 28-ik napjának d. e. 8 órája kitűzetett.

Felhivatnak annálfogva az összes nyilvankönyvi érdekeltek, hogy a kijelölt helyen és időben a kártalanítási eljárást vezető törvényszéki bíró előtt pontosan jelentkezzenek, mert kimaradásuk esetén az eljárás hivatalból teljesített és a kártalanítás kérdése érdemlegesen elbíráltatni fog.

A kir. törvényszék Zilahon, 1898. évi október 31-én.

Kálmán Menyhért,

2 — 3

kir. törvényszéki bíró.

Az 1895. évi cairaí s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmái, u. m. köszvény, cauz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárában, Váci-körút 17. szám. — Ügyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 97. szám. 3 — 10

Videki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ügyszintén: **Unger Gusztávnál Zilahon és Dulka Eleknel Tasnádon.**

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a

szülésznői tanfolyamot

Nagyváradon jeles sikerrel elvégeztem.

Ajánlom magam úgy helyben, mint a vidéken a szülésznői teendők pontos és lelkiismeretes végzésére.

Lakásom: Kert-utca, Eszes-féle ház.

Tisztelettel:

Özv. Gáspár Endréné,

okl. szülésznő. 2 — 3

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart, hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvásárlás kizárva. Tiszta és lényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR

főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik. 7 — 26

A zilahi járás főszolgabírájától.

7544—898. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szilágyvármegye zilahi járásában Egrespatak, Gurzófalva, Sz.-Panit és Haraklán községekből csoportosított egrespataki körjegyzői állás elhalálózása folytán megüresedvén, annak betöltése érdekében ezennel pályázatot nyitok. Fölhivom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal és születési bizonyítványukkal fölszerelt pályázati kérelmüket legkésőbb

a folyó november hó 28-ig annyival inkább adják be, mivel a később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

- A körjegyzői állás javadalmazása:
1) Évi fizetés	550 frt.
2) Irodaáltalány	50 "
3) Fuvarátalány	60 "
4) Levélhordó tartás díj	70 frt.
5) Írnok tartás díj	180 "

Összesen: 910 frt pénz, természetbeni kényelmes lakás és a felek érdekében teljesített magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjazás. M. kir. anyakönyvvezetővé leendő kineveztetése esetére a megválasztott körjegyző külön 80 frt évi tiszteletdíjat kap.

Zilah, 1898. november 7.

Dr. Veress Sándor,
főszolgabíró.

2—2

Szilágyvármegye alispánjától.

25254—1898. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Zilah szabad királyi, rendezett tanácsu városban elhalálózás folytán megüresedett főjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok, s felhivom mindazokat, kik ezen évi 1200 frt fizetéssel javadalmazott s további vá-

lasztás alá nem eső állást elnyerni kívánják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3., vagy 6-ik §-ban előírt minősítéssel bírásukat s eddigi szolgálatukat igazoló okirataikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi december hó 5-ik napjáig adják be.

Zilah, 1898. november 5.

Dr. Kaizler György,
alispán.

1—2

1896. Első díjjal kitüntetve 1896.

HUSZTY ZOLTÁN és FIVÉRE fényképészeti üvegterme

Szilágy-Somlyón, a Jolbej Kristóf telkén.

Elvállalnak bármely fényképészeti munkát, ugymint: családi, testületi s egyéb csoport, — épület levételeket, régi képek másolatát stb., a legkisebb alaktól egész életnagyságig tiszta, természetű kivitelben.

Legközelebb felvételek eszközöltetnek:

november hó 20. és 21-ik napjain, azaz vasárnap és hétfőn, boros vagy esős időben is a legjobb sikerrel! 9—

A műterem fűtve van!

Kitüntetve szakkiállításán!

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos!

A czég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadonéz csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 600,000 db: vadonéz-állománya 8 millió. A czég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoki szőlőtelepítőknél kin-

azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodás, vagy tulságosan kövérített talajban állítottatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovács házi hírneves telepéről valók. Ugy magasderék, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birse, dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45—60 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfajokból táblaurítás folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 kr-ért, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonézai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentírt czégnél. A gazdag gyökérzetű vadonézok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frt-ig. Nagyobb vételnél 5—10—15%, engedmény. — Levél-cím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, Czegeleden.

! ! Tessék árjegyzéket kérni ! !

5—10

A „SÁNDORTELEP” Ujvidéken

azonnali szállításra eladásra bocsát:

100,000 darab	simá zöldajtványt	Portalison	á frt	65.—
35,000	gyökeres	„	„	105.—
50,000	simá	Monticolán	„	80.—
15,000	gyökeres	„	„	120.—

ezrenként; — az ajtványok angol párosítás módján készültek, teljesen beérették, tökéletesen összeforrottak és minden tekintetben kifogástalanok. A gyökeresek vagy egyes darabokban, vagy pedig — egy méter és azon felül hosszú alanyokon — 2, 3 és 4 hajtással egy gyökérzetten szállítatnak; utóbbiak, négyszögben kiültetve, döntésre különösen alkalmasak. Az ajtványok vegyesek és a készlet a következő fajokat tartalmazza: kék Kadarka, Oportó, fehér és piros Chasselas, fehér és piros Szlankamenka, piros Kövidinka és olasz Rizling, — mindannyi fajt összevegyítetlen szállítva.

Ezekon kívül rendelkezik a „Sándortelep” faj és név szerint szállítható sima és gyökeres zöldajtványok, nemkülönben igen szépen összeforrott, és erős gyökérzetű fás-ajtványok felett, Portalis, és Rupestris alanyokon, — és végre fajtisztá Riparia Portalis, Rupestris Montikola, Solonis és különféle Hybride fajokból, még nagyobb mennyiség sima és gyökeres vessző is eladó.

Részletes árjegyzéket kívánatra mindenkinek megküld, valamint mindennemű tárgyi felvilágosítással készséggel szolgál a teleptulajdonos

ADAMOVIČ SÁNDOR bornagykereskedő,
UJVIDÉK. (Bács-Bodrogi megye).

MINDEN SORSJEGY UTÁNFIZETÉS NÉLKÜL
MIND A 6 HUZÁSON JÁTSZIK.

ÚJ SÁGI RÖK SORSJÁTÉKA

FŐNYEREMÉNY
100.000
KORONA
ÉRT.

5 NYEREMÉNY 20.000 KORONA ÉRT.

AVALLALAT KÉSZPÉNZBEN VISSZAVASÁROLJA

EGY SORSJEGY ÁRA: 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Közzgazdasági bank r. t., Krasnamegyei takarékpénztár egyesület, „Silvania” hitel takarékpénztár intézet r. t.